

Världsreligionernas parlament och global etik

Några reflektioner utifrån mötet i Kapstaden i december 1999

ELISABETH GERLE

Den globala etikens möjligheter och problem är hett omdebatterade i den samtida etiska diskussionen. I den här artikeln presenterar Elisabeth Gerle en konferens med representanter från alla världsreligionerna som behandlat frågan. Gerle är forskarassistent vid Teologiska institutionen, Lunds universitet och lektor vid Malmö Högskola i mänskliga rättigheter.

I. Inledning

Vad är det som driver fram sökandet efter en global etik? Som Krister Stendahl påpekar (1999) så innebär ofta religionsteologi ett abstrakt sökande efter det gemensamma genom att utgå från teologin. Kristen teologi och religionsdialog tycks ofta ta för givet att etiken växer ur teologin, inte tvärtom, trots att «så mycket av Jesu undervisning tycks växa fram just ur hans moraliska känslighet» (s. 381). Själv efterlyser Stendahl mer av det patos som fick Nicolaus Cusanus (1401–64) att skriva *De pace fidei* — Om trosfreden. Rapporterna om människosläkt i striderna mellan kristna och muslimer utanför Konstantinopel skakade hans tro och fick honom att teckna visionen av ett himmelskt symposium för världsreligionernas representanter med Gud som värd.

När representanter för olika religioner samlades 1993 i Chicago, till världsreligionernas parlament, hundra år efter det första stora mötet med samma namn så fanns onekligen en känsla av «urgency». Religionerna behövde samla sig till en respons på världens akuta situation av ofred och fattigdom. Det var samma känsla som ledde till Kyrkornas världsråds beslut att inleda sin konciliära process om rättvisa, fred och skapelse. *Justice, Peace and Integrity of Creation*, vid sin sjätte kongress i Vancouver tio år tidigare (Gerle, 1995, s. 44). Den kände systematiska teologen Hans Küng ombads att skriva ett dokument inför mötet i Chicago eftersom han redan 1990 publicerat boken *Projekt Weltethos*. Deklarationen presenterades i Chicago efter vad som

1999 beskrivs som en tvåårig konsultation mellan mer än två hundra forskare och teologer från världens olika tros-gemenskaper (*A Call to Our Guiding Institutions*, 1999, s. 55). Respekterade ledare från alla världens stora religioner signerade deklarationen i Chicago. De skrev emellertid under som individer. Redan i Chicago 1993 fanns nämligen många röster som ansåg att Hans Küng ensam hade haft för stort inflytande och var ointresserad av ändringsförslag. Mötet ställdes inför valet att underteckna eller att förkasta dokumentet. Först sedan Diana Eek lagt fram ett kompromissförslag att kalla deklarationen *Towards a Global Ethic — an Initial Declaration* kunde deklarationen antas.¹

I början av december 1999 samlades så åter representanter för världsreligionerna till ett parlament, den här gången i Kapstaden, Sydafrika. Ledaren för Chicagosekretariatet markerade i sitt öppningstal vad parlamentet *inte* syftade till. Parlamentet, och mer precist formuleringen av en global etik, syftar för det första inte till att ena utan till att harmonisera religioner. För det andra ville man betona — och detta återkom i många

¹ Den tyska utgåvan lyder *Erklärung zum Weltethos. Die Deklaration des Parlamentes der Weltreligionen*, 1993, München. Den engelska översättningen från 1993 är utgiven av Continuum Publishing Company och heter *A Global Ethic. The Declaration of the Parliament of the World's Religions* medan dokumentet i Kapstaden benämndes *Towards a Global Ethic, An Initial Declaration*. Här använder jag denna titel medan sidhänvisningarna är till Continuums utgåva 1993.

påpekanden — mångfald (diversity) och dialog. Formuleringarna av en global etik syftade till «convergence not unity». Slutligen markerades i talet att det inte var avsett som ett sätt att forma en ny religion.

Det möte som föregick parlamentets session lockade drygt 7000 deltagare; forskare, ledare, och representanter för världens ledande religioner. Men i den digra konferenskatalogen över ca 1000 symposier, seminarier och möten fanns inte Hans Küngs namn med i personregistret. Vid öppningsceremonin lyste han med sin frånvaro. Ändå var han i Kapstaden. Och i det tilläggsprogram som dagligen publicerades återfanns ganska snart en specialföreläsning om global etik med Hans Küng. Men för alla som vant sig vid att se Projekt Weltethos och global etik nästan uteslutande förknippat med namnet Hans Küng väckte det förvåning. Vad hade hänt med världsreligionernas parlament och dess strävan efter en global etik? Konferenskatalogens dukade bord med seminarier, föreläsningar och paneldiskussioner blandades med happenings och hälsningar från all världens olika religioner och inter-faith organisationer, inte utan en doft av det vi kommit att kalla New Age. Där återfanns religiösa ledare som använde parlamentet som en marknadsplats där de presenterade och sökte sprida egna läror, traditioner osv. Understundom kände man sig dessutom närmast utsatt för en amerikansk invasion vid detta enspråkiga möte. Många seminarier ägnades åt religionsdialog men också åt samtida brännande frågor. En rad seminarier ägnades åt frågor kring globalisering och samhällsförändring. Särskild uppmärksamhet ägnades åt sloandet av apartheid och den därtill kopplade omvandling som präglar det sydafrikanska samhället idag. Det tal som Nelson Mandela höll inför konferensen på söndagskvällen knöt naturligt an till detta tema.

Konferensens anknytning till utarbetandet av en global etik var emellertid vag. Professor Reijo E. Heinonen, som representerade det finländska parlamentets arbetsgrupp för global etik, klagade över att ländernas rapportering av vad man gjort för att implementera en global etik inte hade något forum i Kapstaden.

Så småningom började vissa pusselbitar bli tydliga. En av dem tycktes handla om att undvika den kritik mot Küngs dominans som vuxit

sig stark efter Chicago. En annan tycktes utgå från att man kanske borde söka sig fram mot en global etik på ett annat sätt och med ett annat språk. Denna senare ansats fokuserade på ett annat dokument, *The Earth Charter*, kring vilket man hade en serie seminarier vid parlamentet. Inte minst intressant var en avslutande panel mellan mannen bakom en global etik, alltså Hans Küng, och ordföranden för *The Earth Charter's* Drafting Committee, Steven C. Rockefeller. Utifrån denna diskussion och i relation till de båda dokumenten vill jag nedan lyfta fram några jämförelser mellan *Towards a Global Ethic* och *The Earth Charter* som har att göra med världsbild, utgångspunkt, process, språk och argumentation.

II. Global etik eller *Earth Charter*?

1. Världsbild

De två dokumentens syn på omvärlden ligger antydd redan i deras arbetsnamn. Medan *Towards a Global Ethic* har ett teologiskt, antropocentriskt och individualistiskt perspektiv tar *The Earth Charter* sin ansats i ett mer filosofiskt, ekologiskt och kosmopolitiskt synsätt. Nyckelordet som Stephen C. Rockefeller återkom till vid paneldiskussionen var «embeddedness». Den första av *Earth Charter's* fyra övergripande principer lyder: 1. «Respect Earth and life in all its diversity». Öppningsorden för *Towards a Global Ethic* är «The world is in agony». Sedan fortsätter deklarationen med att påpeka att «Peace eludes us ... the planet is being destroyed ... neighbors live in fear ... women and men are estranged from each other ... children die! This is abhorrent!» Utifrån detta följer tre paragrafer av fördömanden där den första lyder: «We condemn the abuses of Earth's ecosystems». Också här finns alltså en ekologisk medvetenhet.

Ändå utspann sig en ganska animerad diskussion mellan Hans Küng och Stephen C. Rockefeller i Kapstaden om skillnaden mellan «caring for the Earth» och att utgå från respekten för allt liv som i andra huvudavdelningen av *The Earth Charter* formuleras: «Treat all living beings with respect and consideration, and protect them from cruelty and wanton destruction» (art. 7). De två

herrarna hade uppenbart olika synsätt på det inneboende värdet av alla former av liv. Deklarationens utgångspunkt är människor och relationerna mellan dem. Djur och växter omtalas utifrån ett antropocentriskt perspektiv:

A human person is infinitely precious and must be unconditionally protected. But likewise the lives of animals and plants which inhabit this planet with us deserve protection, and care. Limitless exploitation of the natural foundations of life, ruthless destruction of the biosphere, and militarization of the cosmos are all outrages. As human beings we have a special responsibility — especially with a view to future generations — for Earth and the cosmos, for the air, water, and soil. We are all intertwined together in this cosmos and we are all dependent on each other. Each one of us depends on the welfare of all. Therefore the dominance of humanity over nature and the cosmos must not be encouraged. Instead we must cultivate living in harmony with nature and the cosmos (III.1.d, s. 26)

Det är uppenbart att Hans Kungs synsätt bottnar i en kristen skapelsesyn som ser människan som skapelsens krona med ett speciellt ansvar. Detta synsätt delar han med judar och muslimer, men knappast med östliga traditioner som mer betonar allt livs inneboende värde. Här framträder alltså en grundläggande skillnad mellan de två dokumenten. Medan Hans Küng talar om att finna de gemensamma beståndsdelarna inom världsreligionerna finns en slagsida mot ett skapelseorienterat synsätt som emanerar utifrån de tre monoteistiska religionerna som uppstått i Mellanöstern. Där intar människan en självklar särställning i förhållande till andra levande var- elser. *Earth Charter* däremot tycks influerat av österländska filosofiska synsätt där man också kan ana influenser från processteologi och Whiteheads filosofi. *The Earth Charters* inledning talar om:

The spirit of human solidarity and kinship with all life is strengthened when we live with reverence for the mystery of being, gratitude for the gift of life, and humility regarding the human place in nature (s. 2).

I *A Call to Our Guiding Institutions*, det dokument som tagits fram till Världsreligionernas parlaments möte i Kapstaden, hade emellertid en förskjutning skett i förhållande till deklarationen 1993. Medan den talade om «living in harmony with all life» lyder formuleringen i *A Call to Our Guiding Institutions* «... the Earth and all life are revered and cherished» (1999, s. 17).

2. Utgångspunkt och språk

Båda dokumenten har sin utgångspunkt i uppfattningen att tillståndet i världen inte står rätt till och att människor har ett ansvar för att försöka rätta till detta. Världens människor far illa och gör varandra illa. Båda dokumenten lyfter också fram människans ansvar för ekologin och allt levande, men lägger olika tonvikt vid detta. *Earth Charter* har som framgått mer av sin utgångspunkt i ett ekologiskt synsätt där människan ingår i ett större kosmos. Hon är beroende av en hälsosam biosfär:

The well-being of the community of life, the enjoyment of human rights, and the development of culture depends upon preserving a healthy biosphere, in particular clean air, pure waters, fertile soils, and a rich variety of plants, animals and ecosystems. The global environment with its finite resources is a primary common concern of all humanity. The protection of Earth's vitality, diversity, and beauty is a sacred trust (s. 1).

Medvetenhet och insikt om detta förväntas bidra till en större ödmjukhet och lyhördhet inför allt levande. För *Towards a Global Ethic* är människan däremot den självklara utgångspunkten. Det är hennes ansvar för andra människor och för miljön som betonas. Individens förändring är nödvändig för att tillståndet i världen ska kunna förändras till det bättre. Detta uttrycks:

Earth cannot be changed for the better unless the consciousness of individuals is changed first. We pledge to increase our awareness by disciplining our minds, by meditation, by prayer, or by positive thinking. Without risk and a readiness to sacrifice there can be no fundamental change in our situation. Therefore we commit ourselves to this global ethic, to understanding one another, and to socially-beneficial, peace-fostering, and nature-friendly ways of life (1993, s. 16).

Om deklarationen nämner medvetenhet, disciplin och offer, så talar *The Earth Charter* om ansvar för varandra och för den vidare livsgemenskapen. Inriktningen är att skapa en ny «global order» där utgångspunkten är människors och allt levandes ömsesidiga beroende och interdependens:

In our diverse yet increasingly interdependent world, it is imperative that we, the people of the Earth, declare our responsibility to one another, to the greater community of life, and to future generations. We have entered a critical stage in history where we must join together to bring forth a new global order founded on respect for life, environmental protection, freedom and justice, sustainable human development, and a culture of peace. We are one human family and one Earth community with a common destiny. (*Earth Charter*, inledningsparagraf)

De båda dokumentens syften är inte så olika. Det handlar om att få människor att ta globalt ansvar för varandra och för jorden. Vissa särdrag kan tolkas så att man delvis riktar sig till olika målgrupper. Det finns emellertid vissa åtskilljande tendenser som att *The Earth Charter* betonar det gemensamma och långsiktiga. Intresse-motsättningar och konflikter tonas ner medan *Towards a Global Ethic* har ett mer konfliktorienterat synsätt. Det är en kamp som ska utföras både mot onda krafter inom oss och utom oss. Det onda namnges också explicit som något att ta avstånd från:

Every form of egoism should be rejected: all selfishness, whether individual or collective, whether in the form of class thinking, racism, nationalism, or sexism. We condemn these because they prevent humans from being authentically human. Self-determination and self-realization are thoroughly legitimate so long as they are not separated from human self-responsibility and global responsibility, that is, from responsibility for fellow humans and for the planet Earth (s. 24).

Utifrån detta presenteras fyra breda «ancient guidelines» som enligt texten återfinns inom de flesta religionerna. Dessa är «a commitment 1. to a culture of non-violence and respect for life, 2. to a culture of solidarity and a just economic

order, 3. to a culture of tolerance and a life of truthfulness, 4. to a culture of equal rights and partnership between men and women» (s. 24–34). Preciseringarna är ofta formulerade både negativt och positivt som — Du skall inte döda, du skall ha respekt för liv. Du skall inte stjäla; handla ärligt och rättvist. Du skall inte ljuga; tala och handla sanningsenligt. Du skall inte handla sexuellt omoraliskt; respektera och älska varandra. Tonen drar åt predikohållet och hamnar ibland i lätt avslöjande distinktioner som t.ex. «condemnable forms of patriarchy» (s. 32).²

De principer som formuleras i *The Earth Charter* är alla positivt formulerade som: 1. Respect Earth and Life in all its diversity, 2. Care for the community of life with understanding, love and compassion, 3. Build societies that are free, just participatory, sustainable, and peaceful osv. Inga tydliga konflikter nämns. Människor är människor, inte kvinnor och män. Genusperspektiv nämns endast i artikel 12 och då i samband med utveckling: «Affirm and promote gender equality as a prerequisite to sustainable development». När artikel 14 talar om alla personers rättigheter omnämns särskilt ursprungsfolk och de ignorerade, sårbara och de lidande. I sammanhanget förkastas alla former av diskriminering, utifrån ras, färg, kön, religion eller utifrån nationellt, etniskt eller socialt ursprung (s. 12).

Här framträder alltså en annan skillnad. Det mer konfliktorienterade språket i *Towards a Global Ethic* innebär att existerande maktförhållanden och orättvisor synliggörs medan språket i *Earth Charter* riskerar att uttrycka «fromma förhoppningar» utan att nämna motkrafterna.

3. Att upptäcka Sanningen eller att söka en Vision?

Båda dokumenten talar om gemensamma värden som grund. *Earth Charter* talar om behovet av «a shared vision of basic values that will provide an ethical foundation for the emerging world

² Innebär denna formulering att det finns prisvärda former av patriarkat? Eftersom patriarkat innebär mäns överordnade position med mer makt tycks här föreligga en motsättning till deklarationens många formuleringar om jämställdhet mellan kvinnor och män.

community» (s. 2). *Towards a Global Ethic* har emellertid ett mer tillbakablickande synsätt som hävdar att «a common set of core values is found in the teachings of the religions, and that these form the basis of a global ethic» (s. 14). Det gäller snarare att upptäcka och ta till sig dessa värden i hjärtat än att skapa något nytt:

We affirm that this truth is already known, but yet to be lived in heart and action.

We affirm that there is an irrevocable, unconditional norm for all areas of life, for families and communities, for races, nations, and religions. There already exist ancient guidelines for human behavior which are found in the teachings of the religions of the world and which are the condition for a sustainable world order (s. 14).

Sanningen finns redan i religionernas undervisning och ger ovillkorliga normer för alla livets områden. Utgångspunkten är att där redan existerar «a minimal **fundamental consensus** concerning binding **values**, irrevocable **standards**, and fundamental **moral attitudes**». Man kan utläsa en skillnad i deklarationens tillbakablickande «foundationalist» strävan att finna en minimalistisk grund och *Earth Charters* mer konstruktivistiska hållning att söka gemensamma värden för framtiden.

Möjligen har detta språkbruk främst pragmatiska skäl. Syftet med deklarationen var att finna gemensamma värderingar för de olika världsreligionerna medan *The Earth Charter* har initierats i FN-sammanhang i New York med ett mer processorienterat arbetssätt. Medan båda vill nå såväl religiösa, andliga som sekulariserade människor med sitt budskap är den självklara utgångspunkten och adressaten för deklarationen från Chicago världsreligionernas människor. Det är därför rimligt att beskriva den som en religiös etik som trots detta även riktar sig till icke religiösa medan *Earth Charter* framstår som en mer kosmopolitisk etik som talar till ett vidare auditorium.

Man kan emellertid också tolka dessa till synes små skillnader som antydningar om djupare filosofiska världsbilder, där ett numera traditionellt modernt europeiskt paradigm bryts mot mer postmoderna synsätt. Medan Hans Küng i sina inlägg utgår från individens ansvar att förändra världen genom att tillsammans med

andra individer över hela världen ta religionernas uppenbarade sanningar på allvar och börja leva efter dem så uttrycker Stephen Rockefeller och den process han leder mer av ett gemensamt sökande efter en delad vision. Detta markeras inte minst genom arbetssättet att få fram ett dokument.

Sanningen finns enligt Hans Küng. Den behöver bara läras ut och åtföljas. Stilen blir därför ofta predikande och synsättet top-down. Hans och andra starka individers ansvar är att få andra med sig och att lära ut vad som gäller till de omoraliska. I sina muntliga anföranden hamnar Hans Küng ofta i en typ av resonemang där omoralen beror på att förövarna inte visste, inte kände till moralen. Det tragiska barnamord som utfördes av två barn i Birmingham förklaras t.ex. med att de inte kunde Tio Guds bud (Conciliums konferens i Princeton, 1993, samt i Kapstaden, 1999). Moralerna blir en sanningsfråga.

Deklarationens formuleringar är inte fullt så kategoriska. Däremot finns tanken att «binding values, irrevocable standards and fundamental moral attitudes» redan finns inom världsreligionerna (s. 21). Sanningen är given. Det handlar om att sprida den och leva efter den. Perspektivet påminner en del om den pietistiske evangelisten med en mission att bära ljuset till dem som lever i mörkret.

Drag av paternalism finns inom båda dessa projekt. Det är elitens initiativ men man vill få med så många som möjligt. Inte minst viktigt förefaller det dock vara att få med sig människor med makt och internationell prestige. Projekt Welthethos har t.ex. länge samarbetat med den förre tyske förbundskanslern Helmut Schmidt. Att få en röst i olika FN sammanhang har varit viktigt för Hans Küng som sedan länge haft goda kontakter med UNESCO och gärna skulle se att FN:s generalförsamling tog upp en diskussion kring utkastet till en global etik. Med rättigheter följer ansvar, är hans sammanfattande tes.³

³ Det kan vara intressant att spekulera kring hur en sådan diskussion skulle påverka tidigare skrivelser om mänskliga rättigheter. Hans Küng konstaterade frankt vid panelen i Kapstaden att några kommissioner inte har räddat världen. Ändå är det just kommissioner som arbetat fram såväl den universella deklarationen om mänskliga rättigheter, UDHR, som de båda konven-

III. Dokumentens obesvarade fråga: Hur uppstår global etik?

Globalt normskapande sker alltså i olika — sammanvävda — processer. Både *Projekt Weltethos* och *The Earth Charter* kan beskrivas som planerade processer av normkonstruktion. Båda kan karaktäriseras som elitprojekt; de utvecklas i hög grad inom elitinstitutioner och de har som ambition framförallt att spridas genom och till olika institutioners eliter. Båda processerna grundas också i perspektivet att tydligt formulerade normer som sprids enligt ett mer eller mindre planerat förlopp kan åstadkomma handling. Det rör sig dock om i andra avseenden mycket olika processer, präglade av olika världsbilder och utvecklade på olika sätt. Även om båda processerna i hög grad är planerade har det ena i hög grad formats kring en person, medan den andra utformats i ett nätverk och där hela processen också syftat till att forma, utveckla, påverka men också ta intryck av detta nätverk.

Jämförelsen väcker frågan om hur olika globala normkonstruktioner växer fram och organiseras samt vilka världsbilder som präglar olika normprocesser. Vidare pekar jämförelsen på hur normer konstrueras i de strukturer och relationer — mellan organisationer och rörelser men också mellan individer — som formar världssamfundet.

I panelen kring *The Earth Charter* och *Towards a Global Ethic* hävdade flera kommentatorer att knäckfrågan för båda var relationen till feminism och religiös pluralism. Andra grundläggande frågor som infinner sig har att göra med det paternalistiska perspektivet. Varför tro att en global etik kan predikas fram uppifrån istället för att gestaltas som en utmaning underifrån? Hur förhåller sig denna elit till röster som har svårt att göra sig hörda? Kan det ske en växelverkan mellan global normbildning upp-

ventionerna från 1966 samt kvinno- och barnkonventionerna (1979 resp. 1989). Vad händer med de båda sistnämnda om individens rätt främst tolkas utifrån det ansvar det gemensamma kräver. För kvinnor och barn finns det fortfarande lång väg att gå innan de blir respekterade som individer, personer med egen integritet, inom familjen lika väl som i det stora samhället.

ifrån där en global elits värderingar har stor genomslagskraft och de röster som är marginaliserade i världen idag?

För en teolog hör dessa frågor samman med människosyn och gudsbild. Hur uppfattar man det mänskliga och det gudomliga eller det heliga? Vidare, hur dessa frågor besvaras får konsekvenser för om man ser moral som en intellektuell process som främst handlar om kunskap eller om moral uppfattas som något mycket mer komplext. Det är otvetydigt så att strävan mot en global etik blir annorlunda om man tänker sig att det handlar om konkurrerande sanningsanspråk eller om man betonar olika erfarenheter som utgångspunkt. *Towards a Global Ethic* har ett tydligare sanningsanspråk medan *The Earth Charter* tycks söka en gemensam vision. En väsentlig fråga att ställa till båda projekten är emellertid vilkas erfarenheter som blir avgörande.

Litteratur

- A Call to Our Guiding Institutions*, Presented at the occasion of the 1999 Parliament of the World's Religions, December 1–8, South Africa, Cape Town 1999.
- Gerle, Elisabeth, *In Search of a Global Ethic*, Lund University Press, Lund 1995.
- Küng, Hans, *Projekt Weltethos*, Piper, München 1990.
- Küng, Hans & Karl-Josef Kuschel, *A Global Ethics. The Declaration of the Parliament of the World's Religions*, Continuum, New York 1993.
- Stendahl, Krister, « ... och hän mot en kristen religionsteologi » i Håkan Eilert, red. *Modern Svensk Teologi; strömningar och perspektivskiften under 1900-talet*, Verbum, Stockholm 1999.

Artikeln bygger till vissa delar på den rapport som Kerstin Sahlin-Andersson, professor i företagsekonomi, och undertecknad lämnade till forskningsrådsnämndens globaliseringskommitté som vi tillhör och på vars uppdrag vi reste till Sydafrika.

Summary

Towards a Global Ethics and *The Earth Charter* and the panel discussion between their main representatives at the Parliament of World Religions in Capetown, in December 1999, gave an interesting comparison between two, partly complementary, partly competing processes of global normconstruction. Both these documents take as their point of departure an understanding that the world is in a state of crisis where urgent action is needed. The aim to spread ethical principles first of all to the leaders of the world is also shared, as the ambition to disseminate the principles through leaders of the world, the United Nations and other international inter-state and non-state organs. The two initiatives are also quite different. One is basically initiated and pursued by one person, the other in a much more complicated process with participation of many different interests. One can be described as a religious, anthropocentric ethics and the other as a more ecological and cosmopolitan ethics. While Kung emphasised the document it was obvious that the process in itself was the most important in developing *The Earth Charter*. While one wants to reaffirm a truth that already is shared by the world religions the other is trying to create a common vision for the future.

ARCUS TEOLOGI

Antje Jackelén

Tidsinställningar

TIDEN I NATURVETENSKAP OCH TEOLOGI

Hur är det egentligen med universums tidsinställning? Är tiden inställd från början och vad har evigheten för tid? I fysiken och teologin söker författaren efter svaren om tiden. Hon väljer en annorlunda väg, att se på relationen i stället för definitionen.

205s, hft, isbn 918855229-2, ca-pris 226 kr

Ola Sigurdson

Hungerns väg

OM GUD, KYRKA OCH MÅNGFALD

Begär efter många ting hade även kyrkofadern Augustinus. En del av vårt liv är att lära oss förstå våra begär och frågan är vad vi gör med dem. Kyrkan har format människors liv under århundraden men nu lever vi i mångfaldens samhälle. Det pluralistiska samhället ställer teologin och kyrkan inför nya utmaningar.

208s, hft, isbn 918855228-4, ca-pris 226 kr

Arcus teologi beställes hos:

ARKEN Box 1026 221 04 LUND tel 046-33 38 88 fax 33 38 89 mail: books@arken.se